

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. — Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Franciškanska ulica šte. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma so ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Koren. Last in tisk „Učiteljske tiskarne“.

Telefon številka 118.

Poslednja pot prestolonasledniške dvojice iz Sarajeva na Dunaj.

Sprevod v Sarajevu. — Odhod iz Metkoviča. — Na Adriji. — Sprejemne priprave v Trstu. — Pot skozi Ljubljano. — Priprave na Dunaju. — Nove demonstracije. — Razne vesti.

Štev. 666.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

„Dan“

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na članek, ki je izšel v Vašem listu št. 666 z dne 30. oktobra 1913 pod naslovom: „Pamflet deželnega odbora in kranjska pravica“, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določeno roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bil natisnjen uvodoma navedeni članek:

Ni res, da je bil bivši paznik Ljubič zapoden iz službe, ker je čital »Jutro«, ampak res je, da je deželni odbor vojvodine Kranjske bivšega paznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani in zdaj uradnega slugo pri magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane Alojzija Ljubiča z odlokom z dne 22. septembra 1910 št. 508/pr. odpustil od službe, ker ga je na podlagi disciplinarne preiskave spoznal krivim:

1. da je spisal odnosno povzročil o razmerah v prisilni delavnici v Ljubljani v dnevniku »Jutro« članke pod naslovom: »Čedne odnosno kričeče razmere v deželni delavnici« (Jutro št. 62 z dne 3. maja 1910, št. 87 z dne 29. maja 1910 in št. 94 z dne 5. junija 1910);

2. da je svoje službene dolžnosti zanemarjal s tem, da je vpričo prisiljenecv, katere bi bil moral nadzorovati,

a) večkrat čital časopise in

b) dne 31. maja 1910 spal;

3. da je prišel dne 9. februarja 1910 za pol ure in dne 2. marca 1910 za 25. minut prepozno v službo, ne da bi se bil opravičil;

4. da je kupoval na nedopusten način od prisiljenecv kruh in si ga dal podariti;

5. da se je o opominih nadpaznika vpričo drugih paznikov izražal, da prestopki, na katere ga je opozarjal, »niso vse skupaj nič«.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Štev. 650/1.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

„Dan“

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 650 z dne 14. oktobra 1913 pod naslovom: »Na delo«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz leta 1863., objavite v postavno določeno roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da ni več fonda za slovensko vseučilišče, ampak res je, da je deželni vseučiliški sklad v znesku 689.502 K 51 h še ves popolnoma ohranjen in da uživa od tega zaklada »Zadružna zveza v Ljubljani« samo obresti.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 3. decembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

V težkih dneh.

Miroljubnost našega svivolasega vladarja je znana. To njegovo lastnost spoštujejo vsi narodi tudi izven

naše države. Mnogokrat je v težkih razmerah — odločila njegova beseda za mir. To je tako znano, da lahko vsak trenutek slišite našega priprostega človeka, češ: »Dokler bo naš cesar živel, ne bo vojske!«

To zaupanje avstrijskih narodov do svojega miroljubnega vladarja se je vselej izkazalo za opravičeno. Naš vladar pa je vedno želel tudi mir med svojimi narodi.

»Napravite mir med mojimi narodi!« je ukazal ministru Taaffeju, ko mu je izročil vlado. Zato je želel vedno, da se stranke sporazumejo, da bi mogle delati v skupen blagor ljudstva. Najbolj pa ga je bolelo, ako je slišal o pobojih med lastnimi sodržavljani. Mir, ki ga je ljubil na zunanji, je hotel cesar imeti tudi na znotraj, v svojih deželah.

Zgodil se je dogodek, ki je pretresel vso državo. Vsi so bili v skrbeh, kako bo sivolasi vladar prenesel ta udarec. V teh težkih dneh je bilo potrebno, da bi se bila pokazala ljubezen narodov v slogi in skupnosti. Toda prvemu groznemu dogodku so sledili drugi. Prihajajo poročila, da je izgubilo par sto naših državljanskih življenj v krvavih demonstracijah. Pribiti se mora, da so te demonstracije nastale iz strankarskih strasti in da so ponekod celo voditelji sami pozivali maso na nedovoljeno pobijanje tuje lastnine, hoteč na zgoraj pokazati svojo udanost. Hlnavščina in osveta je zapeljala ljudi do dejanj, ki jih obsodja zakon in vsak človek; obsodil pa jih bo tudi vladar, ki želi mir med svojimi narodi in bi v teh težkih dneh pač zaslužil, da se mu ne greti trpkih trenutkov s takimi dogodki, ki so se javili v Sarajevu, Mostarju, Zagrebu in drugod. Brezvestno ševanje na sodržavljane ne more biti izraz ljubezni, ampak je le izrabljanje usodnega dogodka v sebične strankarske namene.

»Ako ljubite cesarja, razidite se,« so rekli vojaki v Sarajevu množici, ki se je zbirala. In ljudje so se razšli. Voditelji pa so hoteli svojo udanost dokazati z dejanji, nad katerimi naš vladar ni imel nikoli svoje dopadaje. To je obsodbe vredno.

Danes je še negotovo, kako se bodo razvili dogodki na jugu, ako se ne posreči kmalu pomiriti razburjene duhove. Gotovo pa je, da bo vse to slabo vplivalo na razmere znotraj in zunaj države.

Pogreb prestolonaslednika in njegove soproge.

Trupla prestolonaslednika in vojvodinje sta bili preneseni v vladno palačo. Zdravniki so trupla balzamirali. Balzimiranje je trajalo ob 10. ure zvečer do 6. zjutraj. Smrt je nastopila pri obeh vsled notranjega izkrvavljenja. Srbski slikar in kipar Dalčić s svojo soprogo, ki je tudi kiparka, sta vzela smrtni maski.

Prenos trupel v Sarajevu.

Dopoldne je nadškof Stadler ob asistenci duhovščine blagoslovil truplo prestolonasledniške dvojice. Nato je bila uradno konstatirana identiteta umorjenecv, nakar je posebna komisija zaprla krsti in ju zapečatila. Ključa sta bila zopet posebno zapečatena. Že pred šesto uro zvečer so bile zastražene vse ulice, po katerih se je imel vršiti kondukt, od gostega špalirja vojaštva. Vojaški špalir vseh vrst je segal od vladne palače do Bistriške ceste. Trupli ste bili razstavljeni v črnoopremljeni salonski muslimanski sobi vladne palače. Dragoceni kovinasti krsti ste ležali na katafalku, ki je bil obdan od nebroj sveč. Krsti ste bili čisto zasuti s samimi vency. Na obeh strahov so

stali oficirji, dvorni orožniki in služabniki kot častne straže. Neprestano so prihajali civilni in vojaški dostojanstveniki in molili pred krstama. Ob 6. zvečer ste bili trupli zopet blagoslovljeni. Nadškof Stadler z vsem kapituljem, frančiškanski provincijal s frančiškanskimi menihi so bili navzoči pri ceremonijah. Nato so podčastniki 84. pešpolka dvignili krsti in ju odnesli na ulico, kjer sta stala mrtvaška voza. Kondukt je vodil general Appel. Pod zvoki žalostnih koranic se je začel premikati izprevod po ulici. 24 topov je zagrmelo. Na čelu izprevoda je korakalo več infanterijskih bataljonov in oddelek konjenice. Sledila je duhovščina z nadškofom Stadlerjem. Pred krsto je vozil voz, silno obložen z vency. Za krsto je sledila prestolonaslednikova neposredna okolica, na čelu ji polkovnik Barhoff in grofica Lanjus. Potem šef bosanske vlade Potiorek, vojaški in civilni najvišji dostojanstveniki in službe prosti oficirji. Izprevod se je pomikal po Bistriški cesti. Po vseh hišah so gorele sveče, po ulicah elektrika. Na Applovem nabrežju in pri Franc Josipovem trgu je čakala veličanska množica ljudstva, ki je odkritih glav in nemo zrla na sprevoz prestolonasledniške dvojice iz Sarajeva. Ob pol 7. je prispel kondukt na kolodvor, kjer je že čakal poseben vlak z mrtvaškim vozom. Ko ste bili obe krsti položeni v mrtvaški voz, je oddalo vojaštvo generalno desaržo. Nato je nadškof Stadler krsti še enkrat blagoslovil. Ob 7.10 zvečer je že odpeljal vlak ob zvokih cesarske himne in gromenju topov proti Metkoviću v Dalmacijo.

Vkrcaje v Metkoviću.

V zgodnjih jutranjih urah je že nešteta množica občinstva pričakovala pred tukajšnjim kolodvorom prihoda vlaka, s katerim ste imeli dospeti v Metković trupli prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberške. Vse mesto je v črni zastavi. Na kolodvoru je bila postavljena častna stotnja infanterijskega polka in oddelek mornarice. V pristanišču pa je čakal majhen parnik vojne mornarice »Dalmat«, ki naj bi popeljal krsti na veliko vojno ladjo »Viribus Unitis«.

Ob 6. zjutraj je pripeljal poseben dvorni vlak trupli prestolonaslednika in njegove soproge na kolodvor. Z vlakom je prispelo tudi spremstvo prestolonaslednikovo. Na kolodvoru je pričakoval vlaka dalmatinski namestnik grof Attens, potem deputacije častnikov ter odposlanci raznih oblasti in prebivalstva. Ob železniški progi je stalo prebivalstvo v nešteti množicah. Bilo ga je na tisoče in je odkritih glav pozdravljalo izprevod.

Mornariji so dvignili krsti iz železniškega voza. Katoliški duhovniki izvršili so na to cerkvene obrede ob zvonjenju vseh zvonov v Metkoviću. Nato je ob gromenju bobnov krenil mrtvaški izprevod iz kolodvora proti pristanišču. Krsta umrlega prestolonaslednika je bila pokrita v vojno zastavo. Mornariji so nato vkrcali krsti na parnik »Dalmat«, ki je bil ves pokrit z vency. Ob streljih generalne desarže, ki jo je oddala častna stotnja, je parnik nato odplul. Na parniku se je nahajal tudi dalmatinski namestnik grof Attens. Pred parnikom je vozil torpedni čoln.

Prebivalstvo iz vseh krajev obali je v velikanskih množicah stalo odkrito na obrežju, z gorečimi svečami v rokah. Ko je plul parnik mimo njih, so množice poklekale in katoliški duhovniki so ob zvonjenju katoliških duhovnikov so ob zvonjenju zvonov blagoslovljali krsti.

Ko je parnik dospel do izliva reke Neretve v morje je krenil proti dreadnoughtu »Viribus Unitis«, ki je pozdravil mrtvega prestolonasledni-

ka z 19 topovskimi streli. »Dalmat« se je potem približal dreadnoughtu, na kar so obe krsti dvignili na krov vojne ladje. Na zadnjem koncu vojne ladje »Viribus Unitis« je bila pripravljena kapelica, okrašena z vojnimi zastavami in avstrijskimi štandartami. Duhovščina vojne ladje je blagoslovila krsti.

Ob 9. dopoldne so nato ponovno zagrmeli topovi in »Viribus Unitis« je dvignil sidra ter z vojno zastavo na pol droga krenil proti Trstu.

Na Adriji.

Včeraj je cel dan plaval dridnavt »Viribus Unitis« na valovih sinje Adrije iz Metkoviča v Trst. Po onem lepem morju, o katerem je sanjal prestolonaslednik najlepši san bodočnosti, je šla njegova zadnja pot na Dunaj. Posebno zadnja leta se je prestolonaslednik zelo zavzel za avstr. brodogojstvo. Vedel je, da je mogočnost države na jugu, na morju. Zato ni hotel, da bi v čem zaostajali za svojimi sosedi Italijani. Ob Adriji so ležali njegovi veliki načrti. Dne 2. septembra 1902 imenovan admiralom, je pred vsem častniškim zborom mornarice razvil svoj mornarični program in pojasnil, kako on umeva bodočo nalogo avstro-ogrške mornarice. Njegovi inicijativi je pripisovati mogočen današnji razvoj vojnega brodogojstva. Zanimal se je za vse organizatorične reforme, aktivno vodil skoro vsako leto velike mornariške vaje, zadnjič predlansko leto, ko se je tudi nemški cesar udeležil revije v primorskih vodah.

Od svojega imenovanja je bival kot najvišji mornariški častnik vsako pomlad po več tednov v Pulju in na Brionskih otokih, ter nadziral vse posameznosti pomorske službe pri eskadri, v ladjedelnicah, arzenalu in pristanišču.

S tem je hotel doseči ono moč, ki so jo imeli njegovi dedji, stari Habsburgi, ki so vladali od morja do morja. On je ljubil to morje, po katerem je šla njegova pot.

Rod d' Este.

Kakor je znano, je pokojni prestolonaslednik nosil naslov: d' Este. Marsikoga zanima od kod ta priimek.

Rod d' Este je dobil svoje ime po mestu Este v Italiji; bil je eden najstarejših kneževskih rodov italijanskih. Z njim je v zvezi začetek hanoverskega in angleškega kraljevskega rodu in sam je bil v sorodništvu z rodом habsburškim. Temelj njegove moči in oblasti so iskati v medsebojnih bojih italijanskih vavazlov za časa nemških cesarjev, v katerih so prišli na površje ti, ki so zmognejši in srečnejši. Že za časa cesarja Otona I. (936—973) je pripadala rodu d' Este mejna grofija pavzijska in mnogo širnih posestev. Za časa Friderika I. (1152—1190) je postal rod še močnejši in dobil oblast nad Milanom in Genovo. Potem Ferraro, Modeno, Mirandolo, Carraro itd. izmed katerih so bili nekateri fevdi cesarji, nekateri papeški. V 11. stoletju se je rod razcepil v več vrst, ki so počasi izumirali. Moški rod je izumrl s Herkulom Rinaldem I. 1803. Hči tega poslednjega d' Este se je zaročila 1771 s tretjim sinom cesarice Marije Terezije, z nadvojvodo Ferdinandom Karlom, ki je bil guverner lombardski. S tem je Marija Batriče postala pramati avstrijsko-estseke vije, ki je vladala v Modeni do izgube vseh posestev, ki jih je vzela združena Italija leta 1860. Ta veja je izumrla z nadvojvodo Francem V. 1875 in po dednem pravu, ki velja za cesarski rod, je prešel naslov d' Este in estovski premoženje 20. oktobra 1875 na nadvojvodo Franca Ferdinanda, najstarejšega sina cesarjevega brata, nadvojvode Karla Ludvika. V trenutku, ko bi bil prestolonaslednik zasedel cesarski prestol, bi naslov in posestva rod d' Este prešla na njegovega

ga mlajšega brata Otona in ker je ta mrtev, pa na njegovega najstarejšega sina Franca Karla. Eno teh posestev je na Češkem — Chlum pri nižjeavstrijski meji, kjer se je tudi Franc Ferdinand rad mudil, predno je kupil posestvo Konopište kot svoje osebno imetje.

Na Konopištu.

(Po »Času«.)

Nadvojvoda Franc Ferdinand je bil v svoji sodbi samostojen, osebnost z močno voljo in se ni dal lahko odvrniti od mnenja, ki si ga je enkrat napravil. Zato tudi cerkveni krogi niso mogli pričakovati, da bi vedno delal po njihovih željah. Pozornost so vzbujale izjave, s katerimi se je versko mišljenje in pobožnost kazala na zunaj, in iz katerih je bilo soditi tudi na vsebino njegovega verskega prepričanja.

Na svojem gradu Konopišči ni le obnovil kapelice, Kalvarijo, božje trpljenje in pod. kar vse je bilo tam že za časa Lobkovica, temveč je napravil vse polno kapelic ob cestah v parku, n. pr. svetega srca, sv. Jožefa, Marijine slike in jih je postavil tako, da je bilo že iz daljave videti, ko se je pri njih vršila pobožnost. Znana so njegova romanja v Lurd in v Maria Zell, odkoder se je po navadi sporočalo, da se je tam izpovedoval. Na em izmed konopiških kapelic je pribila deščica z napisom: »V hvaležen spomin na naše romanje v Lurd 1905« (nemško). S tega je razvidno, da je nadvojvoda svojim romarskim potom pripisoval tudi učinek, ki je v njem vzbujal hvaležnost.

Nadvojvoda je bil goreč častilec sv. Jurja in je z gorečnostjo nabiral njegove kipe. V njegovih zbirkah na Konopišči je ena dvorana posvečena po večjem delu kipom sv. Jurja, ki jih je tam okoli 100.

Na uradništvu, služinčad in delavstvo se je strogo na dvoru pazilo, da je hodilo vsako nedeljo k maši in često k spovedi in obhajilu, in v Veliki noči je bila gospoda tako dolgo v grajski kapeli prisotna, dokler se ni prepričala, da so se vsi uradniki in služabniki izpovedali.

Za Božič in Novo leto se jim je delilo koledarje, ki so bili pisani strogo v krščansko socialnem duhu. Do leta 1911 so se dajali češki in nemški. Leta 1911 so se razdelili samo nemški koledarji. Leta 1912 je bil odpuščen grajski uradnik, ki se je na Sv. Rešnjega Telesa dan napil.

Ko se je pred leti benešvska občina trudila, da bi dosegla izpremembo dosedanje piaristske gimnazije v javno, se je nadvojvoda čutil tej težnji, češ, da so piaristi priznani najboljši učitelji.

Benešovski reveži niso dobivali od konopiškega veleposesta redne podpore, da: prošnja za prispevek društvu, ki za revne šolske otroke kuha prežganko, je bila zavrnjena, toda benešvska cerkev se rada postavlja s prekrasnim nebom, ki ji je bil od konopiškega gradu darovan in ravno v zadnjem času se je govorilo o tem, da bo cerkev popolnoma predelana.

Trdilo se je tudi, da je bil nadvojvoda zelo natančen računar in varčen oče. (Dalje.)

Podrobnosti o novem prestolonasledniku.

Rod.

Kakor znano je Karol VI. izdal l. 1713. t. zv. pragmatično sankcijo, ki določa nasledstvo za avstrijski prestol. Karol VI. je imel namreč samo hčer Marijo Terezijo, ki se je poročila z vojvodo Lotarinškim.

Za Marijo Terezijo (1740—1780) je vladal cesar Jožef II. (1780—1790) za njim pa njegov brat Leopold II. (1790—1792). Leopold je imel s svojo soprogo 12 sinov in 4 hčere. Na prestolu mu je sledil Franc I. (1792 do 1830). Imel je 12 otrok. Za njim je vladal Ferdinand V. (1830—1848) ki se je 1. 1848. odpovedal prestolu v korist Francu Jožefu I. Franc Jožef je bil sin njegovega brata Franca Karla Jožefa. Franc Jožef je imel še tri brate. Maksimilijan, Karla Ludvika in Ludvika Viktorja. Prvi sin Karla Ludvika je bil Franc Ferdinand, ki je postal prestolonaslednik, ko je umrl nagle smrti cesarjevič Rudolf. Ker se je vsled poroke z groficom Hohenberg Franc Ferdinand odrekel nasledstva za svoje otroke, bi mu bil na tronu sledil njegov brat Oton. Ker pa je Oton umrl, je prešlo nasledstvo na njegovega prvega sina Karla Franca Jožefa. Karol Franc Jožef je torej nečak dosedanjega prestolonaslednika.

Mladost.

Prestolonaslednik Karol Franc Jožef je bil rojen 17. avgusta 1887. Kot sin Otona in saške princeze Marije Jožefe. Ko je 1. 1906 Oton umrl, je prešlo prestolonasledstvo na njegovo osebo. Njegova mati je bila po smrti cesarice Elizabete prva dama na dvoru. Takoj po Otonovi smrti se je začel Karol Franc Jožef pripravljati za svoj poklic. Prišel je v Prago in se je posvetil študijem. Stanoval je na Hradčanih, tja so hodili predavati profesorji razne vede. Bil je torej šolski kolega mnogih naših dijakov, ki so v tem času v Pragi študirali. Učili so ga trije profesorji s češke in trije z nemške univerze. Češki: Ott, Braň in Goll, nemški: Ulbrich, Pfaff in Schmidt. Predavanja so bila pravoslavna značaja: država, zakonik, ustavoznanstvo itd. Prof. Braň se je zelo pohvalno izrazil o njem. Povdarjal je posebno bistrost, s katero je nadvojvoda razumeval tudi težja vprašanja, in veliko zanimanje za vsa važna vprašanja; opazoval pa je pri njem tudi natančnost in vestnost, s katero je izpolnjeval svoje dolžnosti. — Prof. Braň — tako piše »Nar. Politika« — je večkrat povdarjal, kako dobro obvlada vojvoda češki jezik, tudi kadar gre za težja vprašanja v znanstvenih stvareh. Sploh prof. Braň je slikal nadvojvodo kot nadpolnega moža.

V Ljubljani.

Na svojem potovanju je prišel Karol Franc Jožef tudi v Ljubljano. O tem poroča »Slov.« Leta 1909. je menda v takem času kakor je sedaj obiskal Ljubljano tudi nadvojvoda Karol Franc Jožef, sedanjí prestolonaslednik, njegova mati Marija Jožefa in mlajši brat Maksimilijan. Nadvojvodi Karolu Francu Jožefu, ki je bil takrat še nadporočnik, je razkazoval ljubljanske zanimivosti grof Chorinsky. Bil je nadvojvoda tudi na stolpu ljubljanskega gradu in je ob tej priliki podaril nekemu navzočemu vojaku, ki mu je držal sabljo, cekin za 10 kron. Tudi čuvaju v stolpu je poslal pozneje cekin za 10 kron ter se je v stolpu tudi podpisal v knjigo za tulce. Nadvojvoda si je ogledal tudi tiolske nasade, tiolski grad, Radeckijev spomenik, jubilejni most in sploh vse znamenitejše zgradbe. Ogledoval si je Ljubljano dopoldne in popoldne ter je izjavil, da mu je Ljubljana zelo všeč ter da jo bo posetil še, kadar bo prilika. Prenočeval je nadvojvoda v hotelu »Union«, med tem ko je nadvojvodinja Marija Jožefa prenočevala v svojem salonskem vozu na kolodvoru. Visoki gostje so se odpeljali iz Ljubljane naprej šele drugi večer.

Nadvojvoda je bival par dni takrat v hotelu sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru. Pozna našo Gorenjsko.

Poroka.

Iz Prage je hotel nadvojvoda večkrat na Dunaj, kjer se je seznanil s Zito. Bilo je to na nekem plesu. Zita je izborna plesalka. Ko je cesar videl mlado par, je baje rekel: »Ta dva spadata skupaj.« Zita je govorila: italijansko, nemško, francosko in angleško. Še pred svatbo se je na željo cesarjevo začela učiti češko in maščarsko. Dne 21. novembra 1911. je bila že poroka. Do marca 1. 1912. sta bila novoporočenca na gradu Brandys, potem je odšel nadvojvoda k svoemu polku v Kolomejo. Brandys je lep grad z letoviščem na ravnih poljih ob Labi na Češkem.

O pokojnem prestolonasledniku se more reči, da je imel jasen program za bodočnost. On sam je bil program bodočje Avstrije. Resen mož, železne volje, molčeč, toda premišljen in pripravljen na delo. Sedanjí prestolonaslednik še ni imel prilike, da bi se bil izrazil o svojem programu. Pač ni mislil, da bo tako kmalu prišla izprememba. Gotovo pa je, da je z zanimanjem opazoval

dogodke zadnjih let in tudi atentat v Sarajevu bo silno uplival na njegove nazore. Upajmo, da bo z isto bistrostjo, katero hvali njegov profesor Braň — spoznal grozne razmere in da bo ta zločin nad svojim stricem videl v pravi luči. Na ta način bi se začel pod njim nov sistem in novo življenje v Avstriji.

Volitve v Istri.

Vsled dogodkov v Sarajevu se je skoraj pozabilo na volitve v Istri. Izpadle so sledeče:

I. V enajstem volilnem okraju, z glavnim voliščem Pazin, je izvoljen dr. Kurelić Šime, odvetnik v Pazinu. Kurelić je dobil 260, Italijan 34 glasov.

II. V trinajstem volilnem okraju, z glavnim voliščem Volosko, je izvoljen oficijelni kandidat »Pol. društva za Hrvate in Slovence v Istri«, dr. Červar Gjuro, ki je dobil 253 glasov. Njegov protikandidat, tržaški odvetnik dr. Brnčić je dobil 118, italijanski kandidat dr. Constantini pa 114 glasov.

III. V tretjem volilnem okraju, z glavnim voliščem Pula, je ožja volitev med hrvatskim kandidatom Stihovičem in kamorašem Fabro. Stihović je dobil 375, italijanski kandidat Fabro 258, mornariški kandidat Orari 148, socialist Anton Pirz 42 glasov.

V drugih okrajih so zmagali italijanski liberalci. V Puli dr. Rizzi in Caroin, v Kopru dr. Belli, v Piranu dr. Ventrella, v Rovinju dr. Bartolli, v Poreču Sbiša, v Buge-Umar dr. Franco, v Vodnjanu dr. Dom. Sbiša, na Lošinju Nicolich, na Krku dr. Chersich.

Slovenska zemlja.

Štev. 692.

Centenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na poročilo, ki je izšlo v Vašem listu št. 692 z dne 25. novembra 1913 pod naslovom: »Iz Lesec«, prosí podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bilo natisnjeno uvodoma navedeno poročilo:

Ni res, da je pri gradbi centrale na Završnici 12 deželnih inženirjev in pa 6 delavcev, ampak res je, da je pri zgradbi deželne električne centrale na Završnici en sam deželni inženir in povprečno po 250 delavcev.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 3. decembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

— Štev. 696/1.

Centenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na dopis, ki je izšel v Vašem listu št. 696 z dne 27. novembra 1913 pod naslovom: »Iz Škofje Loke. Predpreteklo nedeljo«, prosí podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz leta 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bilo natisnjeno uvodoma navedeni dopis:

Ni res, da poslanci kradejo vseučiliški fond, ampak res je, da je deželni vseučiliški sklad v znesku 689.502 K 51 h še ves popolnoma ohranjen in da uživa »Zadružna zveza v Ljubljani« samo obresti tega zaklada.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 5. decembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Štajersko.

Nemška kultura. Od »Nemcev« nikdar nismo pričakovali posebnih kulturnih znakov. Nikoli nismo pri njih pričakovali količkaj človeškega. Da smo imeli prav, kažejo zadnji dogodki v Hergam pri Grateinu. Tam je v sanatoriju nek srbski major in neki belgarijski zdravnik. Nemci so šli ponoči 28. junija pred sanatorij in zahtevali omenjena Srba, da lu linčajo. In kaj je k temu rekla »Tagesspost«? Obžalovala je, da so se radi teh dveh morali pustiti razburiti še ostali, t. pr. da ji je žal, da se oba Srba ni takoj ven vrglo v ro-

ke razdvijanih nemških demonstracij!

V Mariboru rase nemškim študentom neverjetno greben in napadajo staro ter mlado, kar le govori slovensko. Sicer pa, če pride do večjih izgrediv, pojde to na odgovornost naših ravnateljstev. Ne vemo, čemu pustite razsajati nemške pobalne? Ali res mislijo, da je tem dovoljeno vse in da smejo slovenski dijaki samo batine spravljati? Če ravnateljstva ne uženejo nemških dijakov ne bo konec pasje potrebljivosti slovenskih fantov, potem slovenski dijaki odklanjajo vso odgovornost.

V Mariboru pobljajo Slovence razni komiji. Trgovcem priporočamo, da pouče svoje fante, kdo da jih živi.

Poročil se je v Gradcu g. Mirko Jurovič z gospico Marico Ješovnikovo, oba iz Maribora. Bilo srečno na mnoga leta!

Mariborska železničarska CM. podružnica priredi v soboto dne 4. t. m. ob 8. zvečer mesto kresa v Nar. domu koncert. Koncert se vrši ob vsakem vremenu. Igra pekerska narodna godba. Vstopnina 30 vin. Prebitek gre D. C. M.

Goriško.

Nesramnost in hinavščina. V tako žalostnih trenutkih za celokupno avstrijsko državo, se dobijo ljudje, katerim ni nič svetega, katerih srca so pobeljeni grobovi in katerih mišljenje je nesramno in hinavščina polno. Ti ljudje so pri nas laški klerikanci s proštom Faiduttijem na čelu. Njihovo glasilo »L'Eco del Littorale« sramoti v eni in isti številki, v kateri sporoča strašni zločin, naše slovensko ljudstvo, udano v največji meri sivolasemu vladarju. Sramoti jugoslovanski narod in mu podtika zločinske namere in zlobna dejanja. Ti ljudje so najnesramnejši hinavci, neznačajni do skrajnosti in najpodlejši propalci. Katoliška načela zlorabljajo v svoje ostudne politične namene, za kar se poslužujejo najnižjih in najnesramnejših sredstev. Sramota, sramota za to politično sodrgo, sramota za cerkvenega dostojanstvenika renegata prošta Faiduttijal S temi ljudmi bo treba pošteno obračunati in jih ob prvi priliki razkrinkati pred širnim svetom.

Včeraj se je všla v goriški stolnic zadušna maša za rajnim prestolonaslednikom in njegovo soprogo. Prisostvovali so vojaški in civilni dostojanstveniki.

Goriški občinski svet je v svoji posebni seji pozval občinstvo, naj izobesi na dan pogreba žalne zastave.

Deželni odbor je poslal žalne brzojave na cesarski dvor in drugim višjim krogom.

Tako se dela pri nas! Znano je, da gotovi goriški Lahi izobesijo črne zastave ob vsaki najmanjši smrtni priliki kakega »cittadina«. Tako tudi vodstvo laškega gledališča. Sedaj pa se ne zmeni za to noben laški krst, a kljub temu zahajajo c. kr. avstrijski častniki v kavarno »Teatro! Kaj takega je mogoče le pri nas!

Gorica. (Poroka.) V soboto 4. julija se poroči v stolnici (opoldne) gđ. Carlotta baronica Locatelli s Petrom pl. Hagenau, poročnikom dragonskega polka.

Slovenci, prižgite na predvečer sv. Cirila in Metoda kresove!

Sokolski dnevi v Brnu.

Dogodki v Sarajevu so postavili vse drugo v ozadje. In vendar so se dogodili tudi v Brnu važni dogodki. Sokolski zlet češkega sokolstva je kljub vsem nemškim oviram krasno uspel. Vsled vesti o atentatu je bil zlet prekinjen.

Že v soboto so prihajali z vseh strani češki Sokoli in deputacije slovanskih sokolskih društev. Hrvatska sokolska zveza je odposlala 2 delegata, Srbska sokolska zveza 11, ruska 3, slovenska 6 delegatov. Na kolodvoru jih je pozdravljala tisočglava množica. Prišlo je na kolodvor tudi par sto nemških buršev, ki so jeli izzivati. Vendar ni prišlo do krvavih spopadov. Zvečer je bil sestanek v »Besednem domu«, kjer je koncertirala Kolinska godba, v gledališču pa je bila slavnostna predstava »Pád Arkana«. V nedeljo 28. junija popoldne ob 2. se je vršil slavnostni sprevod na telovadišču. Spreveda se je udeležilo nad 10.000 Sokolov. V sprevodu je bilo tudi zastopstvo slovenskega Sokolstva s svojim praporom. Gledalcev je bilo na tisoče. Občinstvo je Sokole viharno pozdravljalo. Nemški burši so neprestano izzivali ter napadali Čeha, da bi izzvali izgrede. Da tega svojega namena niso dosegli, se je zahvaljevali samo hladnokrvnosti Sokolstva, ki je vse provokacije mirno prenašalo. Nemška sodrga je napadla nekega Sokola s kraljevih

Vinogradov in ga tako pretepla, da je včeraj umrl v bolnici. Druga Sokola je napadel neki nemški burš s sabljo in mu istaknil oko. Višek nesramne podivjanosti kaže ta-le slučaj: Nemški buršak je napadel člana sokolskega naraščaja dečka Kobyláka in mu v navzočnosti mestnega stražnika z debelo palico razklal glavo. Stražnik napadalca seveda ni aretiraj. Tako so postopali splošno vsi mestni redarji. Orožniki so aretirali 4 take mestne čuvarje javnega miru in reda. Da se preprečijo večji izgrediv, je bilo poklicano vojaštvo z Dunaja. Po sprevodu se je pričela javna telovadba na telovadišču. Nastopilo je 4000 telovadcev in 2800 telovadkinj. Vest o izvršenem atentatu na prestolonaslednika se je razširila na telovadišču okrog 4. pop. Sprva ni nihče hotel vesti verjeti in splošno se je mislilo, da so raznašalci Nemci, da z njo pokvariyo sokolsko prireditve.

Vest je prinesel okr. glavar na slavnostno tribuno. Zastopniki uradov so bili minjena, naj se vaje takoj ustavijo. Zbrali so se poslanci, Klofač i. dr. ter so se posvetovali. Balo so se, da bi lahko nastala panika, ako bi se začele tribune naenkrat prazniti. Zadnje vrste bi morebiti ne razumele, za kaj gre in bi v misli, da je kaka nevarnost planile s sedežev, kar bi lahko povzročilo veliko katastrofo. Zato se je sklenilo, da se počaka še nekaj časa, da se konča še druga točka vzporeda. Ko je bil končan skupen nastop, je strel naznanil, da je spored končan. Medtem se je novica počasi raznesla med množico. Ljudje so se razšli. Sokoli so odhajali. Ruski in srbski Sokoli so dobili migljaj, naj takoj odidejo. Odšli so s prvimi vlaki, vse vstopnice so bile razprodane in je zlet kljub vsemu dosegel oni uspeh, ki so ga Čehi pričakovali.

Dnevno.

»Slovenčeva« laž. Včerajšnji »Slovenec« laže, da smo bili pred sodiščem obsojeni, ker nismo priobčili kunstnih popravkov deželnega Lampeta. Resnica je, da smo na šikano odgovorili s šikano, popravke priobčili, toda v izdajah, ki jih ljudje niso marali kupovati. Sodišče oz. državno pravdnštvo je pa bilo mnenja, da nas deželni Lampe sme kuplonirati, mi pa da se ne smemo braniti, ker sicer bi bil § 19 iluzoren. Pa naj klerikavzarji nikar ne mislijo, da nas bodo uničili takšne le popravki!

Štev. 699.

Centenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 699 z dne 29. novembra 1913 pod naslovom: »Kranjci smo jako pozabljeni in lahkoverni ljudje«, prosí podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz leta 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so »klerikalci« najeli nič manj nego 15 milijonsko posojilo, »da so mogli izhajati ob svoji nezaljšani razpisnosti in tisočake izmetali za bahaške grofovske avtomobile in sijajno stanovanje v deželnem dvorcu«, ampak res je, da je najela dežela v času, odkar pripada večina deželne zboru in deželne odbora Slovenski ljudski Stranki, samo 10 milijonsko posojilo za kmetijske melioracije, uravnavo rek in potokov, uravnavo hudournikov, zgradbo vodovodov, vodnjakov, kapnic in napajališč kakor tudi za zgradbo cest in mostov.

Ni res, da so »klerikalci« zvišali pristojbine v deželni bolnici za 80 vinarjev, štirideset krajcarjev na dan, ampak res je, da so se oskrbní stroški v deželni bolnici s 1. junijem 1910 zvišali od 1 K 90 h na 2 K 40 h, torej za 50 vinarjev, petindvajset krajcarjev.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 5. decembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Štev. 696/2.

Centenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 696 z dne 27. novembra 1913 pod naslovom: »Ker se zadnji čas tako bahato piše o varčnem klerikalnem gospodarstvu, bodo bralci tudi radovedni, kako se dobro gospodari na posestvu v

Robežu.«, prosí podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da ima živinorejski nadzornik g. Legvart okrog 6000 K plače, ampak res je, da dobiva deželni živinorejski in mlekarški nadzornik Rado Legvart 3200 K letne plače in 840 K aktivitetnih doklad, torej skupaj 4040 K letno. Ni res, da je Franc Klemenc, pisar na posestvu v Robežu, ampak res je, da je Franc Klemenc oskrbnik deželne pristave za izrejo bikov na Robežu.

Ni res, da ima Franc Klemenc plačo mesečno 200 K, ampak res je, da ima Franc Klemenc, oskrbnik deželne pristave na Robežu 100 K mesečne plače.

Ni res, da je na Robežu še sedaj 70 bikov, ampak res je, da je bilo na deželni pristavi za izrejo bikov na Robežu dne 27. novembra 1913 — torej istega dne, ko je izšla zgoraj navedena notica v dnevniku »Dan« — samo še 58 bikov.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 5. decembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Štev. 635.

Centenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 635 z dne 29. septembra 1913 pod naslovom: »Polomija na Završnici«, prosí podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da bi kdo od deželnega odbora predlagal to zgradbo (namreč deželno električno centralo na Završnici), oziroma kak tehnik priporočal to zgradbo zoper sklep deželne zboru, marveč res je, da se gradi deželna električna centrala na Završnici popolnoma v zmislu sklepa deželne zboru.

Ni res, da je imela dežela za kupljene druge boljše koncesije na »Savi«, ampak res je, da ni imela dežela sploh nobene koncesije kupljene.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Prostovoljno gasilno društvo v Litiji naznanja, da se je slavnost 25. letnice, ki bi se imela vršiti dne 5. julija t. l. vsled smrti prestolonaslednika preložila na 12. julija t. l. Spored ostane nespremenjen. Prost. gasilno društvo v Litiji.

Ogenj. Dne 23. p. m. okrog sedmih zjutraj je začela goreti s slamo krita hiša posetnika Jakoba Dolenca v Črnelicah. Ogenj je hišo do tal vpepelil. Tudi vse pohištvo je zgorelo. Posesnik Dolenc ima škode 2600 kron, zavarovalnina znaša 2300 K. Na mesto nesreče je prihitelo domače gasilno društvo, kateremu se je posrečilo ogenj lokalizirati. Kako je požar nastal, se še ne ve.

Težka telesna poškodba. Šestdesetletni delavec Anton Knaus iz Dolenje vasi pri Kočevju je hotel te dni prenočiti na nekem kozolcu. Padel je na tla in je dobil težke poškodbe na hrbtenici.

Kos železa mu odletel v oko. V Dragomelju v kamniškem okraju se je dne 25. p. m. ponesrečil 17letni kovaški vajenec Martin Gostinčar s tem, da mu je med delom odletel kos železa v desno oko in ga težko poškodoval.

Utonila sta. Dne 27. julija pop. je utonil v Savi blizu kopališča v Krškem neki učenec meščanske šole. Njegovega trupla še niso potegnili iz reke. — Drugi dan nato je utonil v Krki 24letni hlapec Janez Kozinc iz Štajerskega, ki je služil v Kostanjevici. Hotel je osnažiti konje svojega gospodarja v reki, toda ker je šel predaleč, ga je voda izpodnesla, da je padel in da se ni mogel več rešiti. Neki ribič iz Kostanjevce je potegnil njegovo truplo iz vode.

Ogenj v Bell Krajinl. Iz Metlike nam poročajo, da je začelo goreti v Dalnjih Njivah na Belokranjskem. Pogorelo je trideset hiš. Škoda je velikanska.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Ljubljana.

Zadnji pot prestolonaslednikov mimo Ljubljane. Dvorni vlak s trupli nadvojvoda Franca Ferdinanda in njegove soproge bo vozil danes ob 1. uri 32 minut opoldne skozi Ljubljano. Kolodvor bo skoro gotovo zaprt na peronu bodo civilni in vojaški dostojanstveniki. Ljudstvo naj se postavi ob Dunajski, Bleiweisovi ali Martinovi cesti, oziroma ob železniški progi in naj bo, ko vozi mimo vlak, odkrito. — Dvorni vlak postane v Ljubljani pet minut in se odpelje ob 1. uri 37 minut. Po celem Kranjskem bo postal samo v St. Petru 30 minut. Iz Trsta se dvorni vlak odpelje ob 10. uri 5 minut dopoldne. Vozil bo s hitrostjo navadnega brzovlaka. V St. Peter pride ob 11. uri 44 minut, iz St. Petra se odpelje ob 12. uri 14 minut. Od Ljubljane dalje do Zidane mosta se nič ne ostavi. Jutri bo maša zadušnica za pokojnim prestolonaslednikom Ta dan bo na ljudskih šolah prost pouka.

Klerikalci hočejo prirediti v nedeljo svoj shod in obhod po mestu. Ali hočejo v tem posnemati Frankovce v Zagrebu in drugod, ne vemo. To je njih stvar. Ljubljana je pokazala od vseh važnih dnevi toliko udanosti do Avstrije, da bo klerikalno hujkanje popolnoma odveč. Oni imajo pri tem seveda svoj namen.

— Štev. 648/2.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Franciškaška ulica, št. 6.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 648 z dne 12. oktobra 1913 pod naslovom: »Za vse imajo denar«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz leta 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da imajo naši »klerikalci« postajali za vsako neumnost denar, samo za učitelje nič, ampak res je, da se je od leta 1908. do 1913., t. j. v času — odkar pripada večina deželne odbora kranjskega Slovenjski ljudski Stranki — izdalo za učiteljsko osobje to-le:

I. L. 1908:

1. Na aktivitetnih užitkih učiteljskega osobja in sicer: na plačah, službenih dokladah, opravičnih dokladah, lokalnih dokladah, dopolnilnih službenih dokladah, dopolnilnih opravičnih dokladah, stanarinah in 25 % draginskih dokladah za oženjene 1.201.258 K 04 h

2. Na odškodninah in nagradah (za pouk verouka, za pouk na šolah za silo in na ekskurendo-šolah ter za pouk v ženskih ročnih delih 66.783 » 55 »

3. Na nagradah za namestovanje obolelega ali drugače zadržanega učiteljskega osobja ter za večje opravke in na nagradah posvetnim učiteljem za pouk verouka 31.937 » 83 »

4. Na prispevkih tujim deželam za šole, ki jih obiskujejo otroci s Kranjskega 917 » 31 »

5. Na dotacijah in prispevkih za učiteljsko osobje na zasebnih šolah 15.812 » 84 »

6. Na podporah učiteljskemu osobju vsled bolezni in nezgod 5.000 » — »

7. Na raznih osebnih stroških za učiteljsko osobje 5.537 » 03 »

8. Na prispevku v pokritje primanjkljaja učiteljskega pokojninskega zaklada in miloščinah 160.561 » 56 »

9. Na užitkih učiteljskega osobja na meščanski šoli v Postojni 6.450 » 01 »

Skupaj 1.494.258 K 17 h

II. L. 1909:

1. Na aktivitetnih užitkih učiteljskega osobja in sicer: na plačah, službenih dokladah, dopolnilnih službenih dokladah, lokalnih dokladah, dopolnilnih opravičnih dokladah, stanarinah in 25 % draginskih dokladah za oženjene 1.243.528 K 53 h

2. Na odškodninah in nagradah (za pouk na šolah za silo, za pouk na ekskurendo-šolah ter za pouk v ženskih ročnih delih 71.699 » 09 »

3. Na nagradah za namestovanje obolelega ali drugače zadržanega učiteljskega osobja ter za večje opravke in na nagradah posvetnim učiteljem za pouk verouka 35.479 » 94 »

4. Na prispevkih tujim deželam za šole, ki jih obiskujejo otroci s Kranjskega 1.035 » 39 »

5. Na dotacijah in prispevkih za učiteljsko osobje na zasebnih šolah 15.812 » 84 »

6. Na nagradah za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah 7.000 » — »

7. Na podporah učiteljskemu osobju vsled bolezni in nezgod 5.000 » — »

8. Na prispevku v pokritje primanjkljaja učiteljskega pokojninskega zaklada in miloščinah 166.453 » 15 »

9. Na raznih osebnih stroških za učiteljsko osobje 1.774 » 01 »

10. Na užitkih učiteljskega osobja na meščanski šoli v Postojni 7.983 » 31 »

Skupaj 1.555.765 K 26 h

III. L. 1910:

1. Na aktivitetnih užitkih učiteljskega osobja in sicer: na plačah, službenih dokladah, dopolnilnih službenih dokladah, opravičnih dokladah, lokalnih dokladah, stanarinah in 25 % draginskih dokladah za oženjene 1.290.720 K 03 h

2. Na odškodninah in nagradah (za pouk verouka, za pouk na šolah za silo in na ekskurendo-šolah ter za pouk v ženskih ročnih delih 80.835 » 48 »

3. Na nagradah za namestovanje obolelega ali drugače zadržanega učiteljskega osobja ter za večje opravke in na nagradah posvetnim učiteljem za pouk verouka 60.581 » 02 »

4. Na dotacijah in prispevkih za učiteljsko osobje na zasebnih šolah 17.712 » 84 »

5. Na nagradah za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah 6.899 » — »

6. Na nagradah za pouk v deških ročnih delih 200 » — »

7. Na podporah učiteljem za obisk kmetijskih in učiteljskih za obisk gospodinskih tečajev 2.748 » 60 »

8. Na podporah učiteljskemu osobju vsled bolezni in nezgod 15.000 » — »

9. Na raznih drugih podporah 1.533 » 34 »

10. Na raznih stroških za učiteljsko osobje 5.051 » 87 »

11. Na prispevku v pokritje primanjkljaja učiteljskega pokojninskega zaklada in miloščinah 169.169 » 36 »

12. Na užitkih učiteljskega osobja na meščanski šoli v Postojni 9.760 » — »

Skupaj 1.660.221 K 54 h

IV. L. 1911:

1. Na aktivitetnih užitkih učiteljskega osobja in sicer: na plačah, službenih dokladah, dopolnilnih službenih dokladah, lokalnih dokladah, opravičnih dokladah, stanarinah in 25 % draginskih dokladah za oženjene 1.327.452 K 01 h

2. Na odškodninah in nagradah (za pouk verouka, za pouk na šolah za silo in na ekskurendo-šolah ter za pouk v ženskih ročnih delih 84.419 » 89 »

3. Na izrednih nagradah (za namestovanje obolelega ali drugače zadržanega učiteljskega osobja ter večje opravke) kakor tudi na nagradah posvetnim učiteljem za pouk verouka 60.338 » 13 »

4. Na selitvenih stroških 1.141 » 68 »

5. Na dotacijah in prispevkih za učiteljsko osobje na zasebnih šolah 17.971 » 30 »

6. Na raznih stroških za učiteljsko osobje 1.646 » 67 »

7. Na nagradah za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah 6.206 » — »

8. Na posebnih nagradah za pouk v ženskih ročnih delih 800 » — »

9. Na podporah učiteljem za obisk kmetijskih in učiteljskih za obisk gospodinskih tečajev 1.753 » 96 »

10. Na podporah učiteljskemu osobju za obisk drugih strokovnih tečajev 150 » — »

11. Podpore učiteljskemu osobju vsled bolezni in nezgod 18.094 » — »

12. Razne druge podpore učiteljskemu osobju 500 » — »

13. Na prispevku v pokritje primanjkljaja učiteljskega pokojninskega zaklada in miloščinah 266.157 » 40 »

14. Na užitkih učiteljskega osobja na meščanski šoli v Postojni 10.388 » 40 »

Skupaj 1.797.019 K 37 h

V. L. 1912:

1. Na aktivitetnih užitkih učiteljskega osobja in sicer: na plačah, službenih dokladah, dopolnilnih službenih dokladah, opravičnih dokladah, lokalnih dokladah, stanarinah in 25 % draginskih dokladah za oženjene 1.399.295 K 41 h

2. Na odškodninah in nagradah učiteljskemu osobju 67.789 » 48 »

3. Na izrednih nagradah (za namestovanje obolelega ali drugače zadržanega učiteljskega osobja ter večje opravke) kakor tudi na nagradah posvetnim učiteljem za pouk verouka 50.502 » 76 »

4. Na selitvenih stroških 1.023 » 10 »

5. Na dotacijah in prispevkih za učiteljsko osobje na zasebnih šolah 17.712 » 84 »

6. Na raznih stroških 350 » 68 h

7. Na nagradah za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah 5.923 » — »

8. Na nagradah za pouk v nemščini kot neobveznem predmetu 628 » — »

9. Na podporah učiteljem in učiteljicam za obisk strokovnih tečajev 510 » — »

10. Na podporah aktivnemu ljudskošolskemu učiteljskemu osobju vsled bolezni in nezgod 11.250 » — »

11. Na draginskih podporah aktivnemu ljudskošolskemu osobju v izmeri do 25 % od temeljnih plač po zmislu sklepa deželne zbornice z dne 28. decembra 1911 55.809 » 74 »

12. Na podporah umirovljenemu ljudskošolskemu osobju 4.999 » 21 »

13. Na pokojninski preskrbi učiteljskega osobja vsled primanjkljaja učiteljskega pokojninskega zaklada 238.064 » 09 »

14. Na pokojninskem zavarovanju

nju provizoričnega učiteljskega osobja 26 » 50 »

15. Na užitkih učiteljskega osobja na meščanski šoli v Postojni 11.380 » — »

Skupaj 1.859.339 K 81 h

VI. V XVII. seji deželne zbornice kranjskega dne 3. oktobra 1913 so se pa sklenili nastopni izdatki za učitelstvo I. 1913:

1. Aktivitetni užitki učiteljskega osobja in sicer: a) plače, službene doklade, dopolnilne službene doklade, opravilne doklade, dopolnilne opravilne doklade, lokalne doklade lokalne doklade in stanarine v znesku 100.315 »

2. Odškodnine in nagrade v znesku 100.315 »

3. Izredne nagrade in sicer: a) za namestovanje obolelega ali drugače zadržanega učiteljskega osobja ter večje opravke v znesku 65.200 »

b) posvetnim učiteljem za pouk verouka v znesku 150 »

4. Selitvene stroške v znesku 2.000 »

5. Dotacije in prispevki za učiteljsko osobje na zasebnih šolah 18.015 »

6. Razni stroški v znesku 1.000 »

7. Nagrade za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah v znesku 6.000 »

8. Nagrade za pouk v nemščini kot neobveznem predmetu v znesku 2.500 »

9. Posebne nagrade za pouk v ženskih ročnih delih v znesku 5.000 »

10. Nagrade za pouk v deških ročnih delih v znesku 1.000 »

11. Podpore učiteljem in učiteljicam za obisk strokovnih tečajev in sicer: a) podpore učiteljem za obisk kmetijskih in učiteljskih za obisk gospodinskih tečajev v znesku 5.000 »

b) podpore za obisk drugih strokovnih tečajev v znesku 4.000 »

12. Nagrade učiteljem za pouk za odrasle v znesku 1.000 »

13. Draginske in druge podpore učiteljskemu osobju ter nagrade provizoričnim učnim osebam po položitvi usposobljenostnega izpita v znesku 100.000 »

14. Primanjkljaj učiteljskega pokojninskega zaklada v znesku 300.000 »

15. Užitki učiteljskega osobja na meščanski šoli v Postojni v znesku 10.500 »

Skupaj 2.065.318 K

V letih 1908, 1909, 1910, 1911, 1912 in 1913 je torej dežela Kranjska imela za učiteljsko osobje 10.431.912 K 35 h, reci: deset milijonov štiristo enaintrideset tisoč devetsto dvajset kron in 35 vinarjev.

Od deželne odbora kranjskega. V Ljubljani dne 2. decembra 1913

Za deželne glavarja:

Lampe.

— Št. 624.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 624 z dne 18. septembra 1913 pod naslovom: »Naravnost pustolovščina«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so si oceno o »klerikalnih« podjetjih, ki jo je napisal inženir Tschermak v neki tehnični reviji, izmislili »gospodje« sami, ampak res je, da ni noben član kranjskega deželne odbora in noben uradnik kranjskega deželne odbora odno-

no deželni električni central, napisal strokovne ocene, ki je izšla v neki praški tehnični reviji pod imenom inženirja Tschermaka.

Od deželne odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 627.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 627 z dne 21. septembra 1913 pod naslovom: »Koliko je dolžan ljubljanski škof?«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je ljubljanski knezoškof dolžan v »Ljudski Posojilnici« 900.000 K in da niti obresti ne more plačati, ampak res je, da je ljubljanski knezoškof »Ljudski Posojilnici« v Ljubljani, za katero je dežela Kranjska prevzela jamstvo in katero redno kontrolira deželni odbor kranjski, dolžan samo 70.000 K, ki so popolnoma zavarovani in kriti, kakor tudi, da plačuje knezoškof redno obresti.

Od deželne odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 28. novembra 1913

Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 630/2.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 630 z dne 24. septembra 1913 pod naslovom: »S poročtvom cele dežele«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da nima »Ljudska Posojilnica« pravice, ponašati se s poročtvom cele dežele, ampak res je, da je deželni odbor vojvodine Kranjske z odlokom z dne 6. decembra 1912 št. 25978 na podstavi sklepov deželne zbornice kranjske, storjenih v II. seji dne 18. februarja 1911 in XIII. seji dne 24. julija 1912 prevzel v imenu dežele Kranjske jamstvo za vse hranilne vloge in vloge v tekočem računu, dosedanje in nove, pri »Ljudski Posojilnici, registrovani za drugi z neomejeno zavezo v Ljubljani« in da ima torej »Ljudska Posojilnica« pravico, ponašati se s poročtvom cele dežele.

Od deželne odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913

Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 630/3.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 630 z dne 24. septembra 1913 pod naslovom: »Naj-novejše«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so sklenili deželni odborniki in voditelji »Eselesa«, da za prihodnjo sezono prevzamejo sami slovensko gledališče, ampak res je, da takega sklepa ni storil deželni odbor. Vsled tega tudi ni res, da je sestavljen že repertoar najinteresnejših iger, ki se bodo izvajale na novem slovenskem odru, ampak res je, da deželni odbor ni sestavil splohi nobenega repertoarja iger.

Od deželne odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 631.

Cenjenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 631 z dne 25. septembra 1913 pod naslovom: »Rad Slovenčevega ravnanja imamo prste roke, zato priobčujemo: »Slovenec« proti »Mestni hranilnici ljubljanski«, prosim podpisani deželni

odbor, da v smislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da za »Ljudsko posojilnico« ne jamči deželni Kranjski niti z vinarjem, ampak res je, da jamči dežela Kranjska vsled odloka deželne odbora kranjskega z dne 6. decembra 1912 št. 25978, izdanega na podstavi sklepov deželnega zbora kranjskega, storjenih v II. seji dne 18. februarja 1911 in XIII. seji dne 24. julija 1912 za vse hranilne vloge in vloge v tekočem računu, dosedanje in nove, pri »Ljudski Posojilnici, registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Ljubljani.«

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 696/3.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 696 z dne 27. novembra 1913 pod naslovom: »Informirali smo se«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz leta 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so »Klerikalci« Ljubliča »oropali« za celih 8 let službene dobe samo zato, ker je čital napredne časopise, potem še zato, ker je čital »Jutro« mesto »Slovenca«, ampak res je, da je deželni odbor kranjski z odlokom z dne 22. septembra 1910 št. 508/pr. odpustil Ljubliča od službe, ker ga je na podlagi disciplinarne preiskave spoznal krivim:

1. da je spisal odnosno povzročil o razmerah v prisilni delavnici v Ljubljani v dnevniku »Jutro« članke pod naslovom »Čedne odnosno kričeče razmere v deželni prisilni delavnici« (Jutro št. 62 z dne 3. maja 1910, št. 87 z dne 29. maja 1910 in št. 94 z dne 5. junija 1910);

2. da je svoje službene dolžnosti zanemarjal s tem, da je vpričo prisilencev, katere bi bil moral nadzorovati

a) večkrat čital časopise in b) dne 31. maja 1910 spal;

3. da je prišel dne 9. februarja 1910 za pol ure in dne 2. marca 1910 za 25 minut prepozno v službo, ne da bi se bil opravičil;

4. da je kupoval na nedopusten način od prisilencev kruh in si ga dal podariti;

5. da se je o opominih nadpaznika vpričo drugih paznikov izražal, da prestopki, na katere ga je opozarjal, »niso vse skupaj nič«.

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 5. decembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

Štev. 648/1.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 648 z dne 12. oktobra 1913 pod naslovom: »Slovenski klerikalci podpirajo ljubljanske Nemce«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je v zadnji seji deželne zbora bil od Nemcev in »klerikalcev« sprejet predlog, da se da zagrizeni nemški »Philharmonische Gesellschaft« precej visoka denarna podpora, ampak res je, da je deželni zbor sklenil v svoji XIX. seji dne 10. oktobra 1913 glede na prošnjo filharmoničnega društva v Ljubljani za denarno podporo (118/Pet.) to-le: »Prošnja se odstopi deželnemu odboru v dobrohotno rešitev«.

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 3. decembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 655/2.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 655 z dne 19. oktobra 1913 pod naslovom: »60.000 kron je pojedel Šusteršič«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je »klerikalni« poslanec Šusteršič napravil za svojo udobnost 60.000 kron deželne denarja, ampak res je, da se je izdalo za adaptacije reprezentacijskih prostorov in potrebno prenovitev odn. spopolnitev stanovanja deželne glavarja v deželnem dvorcu 24.961 K 86 li.

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 4. decembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 673/1.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 673 z dne 6. novembra 1913 pod naslovom: »Ministrstvo proti deželnemu odboru glede Završnice«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da določa odlok ministrstva, da se more električni obrat iz Završnice vršiti le v soglasju z drugimi interesi t. i. trdko Leykam in Pavšlerjem, ampak res je, da odlok c. kr. poljedeljskega ministrstva na Dunaju ne vsebuje nobenega določila, da se more »električni obrat iz Završnice« vršiti le v soglasju z akcijsko družbo za papirno industrijo Leykam-Josefsta in Tomažem Pavšlerjem iz Kranja.

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 667.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 667 z dne 31. oktobra 1913 pod naslovom: »Kdor je sam moister v lažeh, ta vedno trdi, da drugi lažejo«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je »klerikalni« deželni odbor vpeljal proti Ljubliču disciplinarno preiskavo, ker je čital »Jutro« mesto »Slovenca«, ampak res je, da je deželni odbor volvodine Kranjske uvedel disciplinarno preiskavo zoper bivšega paznika deželne prisilne delavnice v Ljubljani in zdaj uradnega slugo na magistratu deželne stolnega mesta Ljubljane Alojzija Ljubliča, ker je:

1. spisal odnosno povzročil o razmerah v prisilni delavnici v Ljubljani v dnevniku »Jutro« članke pod naslovom: »Čedne odnosno kričeče razmere v deželni prisilni delavnici« (Jutro št. 62 z dne 3. maja 1910, št. 87 z dne 29. maja 1910 in št. 94 z dne 5. junija 1910);

2. ker je svoje službene dolžnosti zanemarjal s tem, da je vpričo prisilencev, katere bi bil moral nadzorovati;

a) večkrat čital časopise, in b) dne 31. maja 1910 spal;

3. ker je prišel dne 9. februarja 1910 za pol ure in dne 2. marca 1910 za 25 minut prepozno v službo, ne da bi se bil opravičil;

4. ker je kupoval na nedopusten način od prisilencev kruh in si ga dal podariti;

5. ker se je o opominih nadpaznika vpričo drugih paznikov izražal, da prestopki, na katere ga je opozarjal, »niso vse skupaj nič«.

Ni res, da se je deželni odbor poslužil nasilstva, ki mu ga ni para,

in se je pregrešil zoper 8. božjo zapoved, ki pravi: ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega, ampak res je, da se deželni odbor volvodine Kranjske sploh ni posluževal nobenega nasilstva in da ni nikoli po krivem pričal.

Ni res, da je »klerikalni« deželni odbor pregovoril Antona Jegliča, nadpaznika v prisilni delavnici, da je moral lažljivo in krivično pričati pri preiskavi Ljubliča, ampak res je, da deželni odbor volvodine Kranjske ni nič pregovarjal Antona Jegliča, nadpaznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani k lažljivemu in krivičnemu pričevanju pri preiskavi bivšega paznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani Alojzija Ljubliča.

Dalje ni res, da je Ljublič vprašal Jegliča, zakaj da je on lažljivo in krivično govoril, ampak res je — kakor se je brezdvomno dogajalo na podlagi uradne preiskave — da bivši paznik deželne prisilne delavnice Alojzij Ljublič ni nadpaznika Antona Jegliča nikdar vprašal, zakaj je lažljivo in krivično govoril.

Vsed tega tudi ni res, da je nadpaznik Jeglič odgovoril to-le: »Priatelj, jaz sem moral lagati in krivico govoriti zoper tebe, ker sem bil dobil tako povelje od deželne odbora, če pa tega ne storim, moram jaz iti iz službe«, ampak res je, da tega nadpaznik Jeglič ni nikdar rekel.

Dalje tudi ni res, da to vedo vsi pazniki in uslužbenci in prisilenci v prisilnici, posebno pa še paznik Puterle, ampak res je, da ni niti paznik deželne prisilne delavnice Franc Puterle niti kak drug paznik slišal, da bi rekel nadpaznik deželne prisilne delavnice Anton Jeglič bivšemu pazniku deželne prisilne delavnice Alojziju Jegliču to-le: »Priatelj, jaz sem moral lagati in krivico govoriti zoper tebe, ker sem dobil tako povelje od deželne odbora, če pa tega ne storim, moram jaz iti iz službe.«

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 685/2.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 685 z dne 18. novembra 1913 pod naslovom: »Kje je vseučiliški fond?«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je ministrstvo odredilo splošno revizijo v deželnem gospodarstvu, in da se obenem revizira »Ljudska posojilnica«, ampak res je, da ni nobeno ministrstvo odredilo nobene revizije niti pri deželnem odboru kranjskem, niti pri »Ljudski posojilnici, registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Ljubljani.«

Ni res, da je »izginiti« slovenski vseučiliški fond, ampak res je, da se je deželni vseučiliški zaklad vsled sklepa deželne zbora volvodine Kranjske v II. seji dne 18. februarja 1911 odstopil kot brezobrestno posojilo »Zadružni Zvezi« v Ljubljani in da je ta zaklad še popolnoma nedotaknjen in ohranjen in da živa »Zadružna Zveza« samo njegove obrestil.

Od deželne odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 5. decembra 1913.
Za deželne glavarja:

Lampe.

— Štev. 653/1.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 653 z dne 17. oktobra 1913 pod naslovom: »Ali more biti tak človek še poslanec?«, prosim podpisano predsedstvo deželne zbora, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je dr. Krek, duhovnik in poslanec S. L. S. v javni seji deželne zbora javno rekel, da se je »pajdašil z vlačugco«, ampak res je, da deželni poslanec dr. Krek ni tega

rekel v nobeni seji deželne zbora kranjskega.

Predsedstvo deželne zbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Šusteršič

deželni glavar.

— Aretacije dljakov. Po Ljubljani se vrše aretacije dljakov, ki so baje v zvezi z organizacijo jugoslovanskega dijaštva. Nekaj dljakov so morali že izpustiti, ker se jim ne more nič dokazati. Baje pridružujejo še 4 dijake. Te preiskave se že dolgo vrše in ponavljajo — pa brez uspeha, ker ni najti nič takega, kar iščejo.

Včeraj ob 10. se je vršila v stolni cerkvi maša zadušnica, katere so se udeležili zastopniki vlade, dežele, mesta in raznih uradov. Opoldne je po vseh cerkvah zvonilo.

Včeraj so zopet aretirali neko žensko, ker je rekla nekaj glede atentatov. Opozarjamo še enkrat ljudi, naj ne govorijo o osebami, ki jih ne poznajo. Danes bo število detektivov pomnoženo. Posebno danes popoldne se bo vsaka beseda denuncirala. Baje bo nad 200 detektivov.

Sokolski zlet preložen. V seji Predsedstva Sok. Zveze« le je sklenilo, da se zlet preloži na dni 7., 8. in 9. septembra t. l.

Kako je Ljubljana sprejela reške Hrvate in Slovence? Na Petrovo zvečer so se reški Slovani vračali s svojega izleta v Zagreb. Bilo jih je do tisoč. V Ljubljano je prispel vlak ob polu 7. uri zvečer. Vsi izletniki ob oknih vagonov; mahajo z rokami in kličejo: Živeli Slovenci! Na ljubljanskem kolodvoru pa grobni mir; nekaj postreščkov in železniških uslužbencev je samo gledalo ta prizor. Kje so bile takozvane ljubljanske »mase«, da bi pozdravile nadepolne reške delavce? Tam v zakotni krčmi čujem harmoniko... Resni so časi, a baš zato bi trebalo resno opazovati in spremljati življenje, ne pa se skrivati in popivati. (Op. uredništva: K temu omenjamo, da so hoteli ljubljanski pevci prav lepo pozdraviti »Lovor«, da pa je žalostni dogodek v Sarajevu prepričal vsak sprejem.)

Prejeli smo. Slavno uredništvo! V nedeljo se je praznovalo cerkveno prošenje v mestni cerkvi Trnovo. Slavnostne maše so se poleg gospoda župana s soprogom udeležili tudi napredni občinski svetniki. Pri tej cerkveni slavnosti je imel pridigo prosluli g. kaplan. Ta propoved ni imela samo politično vsebino, propovednik se je tudi zaganjal v alkoholike in delal propagando za »sveto vojsko«. Ne zagovarjam alkoholike, reveži so, če se udajo tej strasti, vendar so bili ljudje silno ogorčeni radi te pridige, ker je g. kaplan navedel pri slavnostni pridigi slučaj obupa — soproge nekega alkoholika, ki se je izvršil pred par dnevi. — Ali je ta pridiga za dan prošenja? Sedaj pa vprašamo g. kaplana: Zakaj on dovoljuje — kot antialkoholik — trnovskim »zarjavelim obrablenim devicam na videz« kakor Marici, Katrici itd. da kar tekmujejo med seboj, katera bo bolj napojila v gostilni njegovo mater, da si s tem pridobi večjo kaplanovo naklonjenost in premoč nad svojo tekmovalko? — Trnovčanka.

Na c. kr. učiteljsko bodo razstavljena risarska dela gojencev in gojenk dne 2. in 3. julija od 8—12. in od 3. do polu 7. zv.

Kino Metropol. V četrtek in petek se predvaja vlezabavna veseloigra »Vse je dobro, če je konec dober«, ki je polna nad vse komičnih prizorov. Poleg tega še »Zimska pravljica« posneta po znani Shakespearovi drami. Predstave ob 5. popoldne in polu 9. zvečer.

V svrhu odmore hišne najmarine za leti 1915 in 1916 je podati do konca avgusta 1914 napovedi o hišni najemščini vseh hiš v Ljubljani pri c. kr. davčni administraciji, na Bregu št. 6. Tiskovine za napovedi in popise hiš ter za prijavo in odjavo praznih stanovanj se dobivajo v Zadružni tiskarni, na Starem trgu št. 19. Ravno tam so na razpolago tudi tiskovine za naznanila službodajalcev in uslužbencev glede vsprejema v službo ali izstopa, v smislu zakona o osebnih davkih. — Ker so navadne prijave v večini slučajev pomanjkljive in povzročajo uradne pozvedbe strankam vsled tega samo pota in nepotrebne pisarije, je želeli, da se poslužuje občinstvo tiskanih obrazcev.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju ima v petek to je 3. julia t. l. svoj redni občni zbor v restavraciji »Zum Kleeblatt« XVIII. na vogalu; Schulgasse in Mitterberggasse, z običajnim dnevnim redom.

Petrov semenj za kožo se vrši v pondeljek, dne 6. julia t. l. v skladišču Balkan.

Zgubila se je srebrna damska ura od Sv. Petra ceste, do Franc Jožefove ceste.

Žrtve je naslov senzacionalne, genilne drame iz finančnega sve-

ta v štirih dejanjih, v kateri igra glavno vlogo znana filmska predstavljalca Lilly Beck in ki se predvaja v petek na specialnem večeru v kinematografu »Ideal«. V soboto napeta kriminalna drama v dveh delih »Deklica iz Transvaala«. — Danes zadnji dan velikanske drame »Priča v višinah«. Pri tem sporedu zbuja občno zanimanje še krasni naravni posnetek »telovadne vaje in igra podčastniške šole v Potsdamu«.

Ruski kružok« naznanja, da ima svoj občni zbor v petek 3. t. m. ob 8. uri zv. v mali dvorani »Mestnega doma«. Člani, udeležite se ga polnoštevilno. Odbor.

Loterijske številke. Trst 40, 54, 84, 21, 69.

Trst.

Narodno-socialna mladinska organizacija je imela v nedeljo 28. t. m. zjutraj v dvorani N. D. O. svoj sestanek. Na sestanku, ki je bil mnogoštevilno obiskani, je predaval brat Širok o vzrokih našega propadanja. O predavanju ne bomo obširno pisali, poročamo pa, da je bila mladina s tem prvim predavanjem za člane jako zadovoljna. Takih predavanj za člane bi si želeli še več. — Istega popoldneva se je vršil izlet na Prosek, katerega se je udeležilo precejšnje število članov. Na Proseku se je razvila v Gospodarskem društvu prav živahna zabava, katero je še posebno povečal brat Jemc, ki je spel v samospetu par narodnih kupletov. Zvečer se je cela družba vrnila v Trst.

Narodno-socialna mladinska organizacija sklicuje za nedeljo 5. t. m. ob 10. zjutraj sestanek v dvorani Konsumnega društva pri Sv. Jakobu.

Narodno-socialna mladinska organizacija prosi vse člane kakor tudi drugo občinstvo za blagohotno prispevanje knjig in brošur za društveno knjižnico. Knjige sprejema pisarna N. D. O. v ul. Sv. Frančiška 2 ali brat M. Kravos ul. Stadion 21. III.

Aretacija. V torek popoldne je bil aretirani neki bosenski mornar, ki se je o zadnjih dogodkih sumljivo izražal. Imenuje se A. Matič in je star 29 let, doma je iz Karadže. Stanuje v ul. Capitelli. — Svoje rojake opozarjamo, naj ne govorijo tjavdano. Vsaka beseda se da v teh časih napadno umeti in razlagati.

Seja mestnega sveta. Predvečernje seje mestnega sveta tržaškega se socialisti niso udeležili.

Mrtvaškemu vozu so sledilo šest voz vencev. Na te položijo svoja dva venca tudi občina tržaška. Spreveda se udeležijo vse korporacije in šole z mladino in učiteljsvom.

Kolodvorski trg bo danes v črne zastave odet.

Pred odhodom prenesejo krsti z voza v dvorni vagon, ki je prispel iz Dunaja, mornarji. Tam bo škof Karlin krsti še enkrat blagoslovil, nakar bo ceremonije konec.

Kdaj dospe v pristan »Viribus Unitis«? Vesti glede prihoda vojne ladje »Viribus Unitis« si zelo nasprotujejo. Po prvotnih poročilih dospe »V. U.« v naš pristan 1. julia ob 10. zvečer; druga poročila pa pravijo, da prispe vojna ladja v Trst šele 2. julia ob 3. uri zjutraj.

Prevoz krst. Ko prispe »Viribus Unitis« v naš pristan, ostaneta krst, pok. prestolonaslednika in soproga na vojni ladji skoro do osme ure zjutraj. Potem jih preloži na topni čarko, ki jih pripelje do brega. Tam bodo čakali namestnik princ Hohenzoln z drugimi zastopniki državne oblasti, in župan z obč. svetniki, krst bo blagoslovil škof Karlin, nakar se bo sprevod začel pomikati po ulicah.

Kod pojde sprevod? Za sprevod so določene sledeče ulice: Veliki trg (mimo namestništva), Borzni trg, Corso, ul. S. Antonio, ul. Caserma, trg Caserma, ul. C. Ohega, ul. B. Cerlini in Kolodvorski trg.

Kdo oskrbi prevoz? Krsti s trupli prepelje na južni kolodvor po grebno podjetje Zimolo.

PRVI JULIJ V TRSTU.

Trst, 1. julia zjutraj.

Kakor smo snoči brzojavno poročali, so vsa važna zastopstva imela seje, na katerih so bila izražena sožalja cesarski hiši. Včeraj proti večeru je izšel tudi županov poziv na Tržačane, naj dogodek spremljajo s tihim sožaljem. Javni lokali so bili snoči odprti, zaprti pa bodo — vsa deloma — danes in jutri.

Iz hiš vise po ulicah črne zastave z belimi križi. Ljudstvo se pripravlja na sprejem krst nadvojvode in njegove soproge. Mesto je razpoloženo kakor zadnje dni.

Tukajšnji dnevniki pišejo o utisu atentata v inozemstvu in prav posebno komentirajo zahtevo grofa Berchtolda, ki hoče od sbke vlad nekakih pojasnil in zadoščenj. Poročajo tudi o korakih srbskih konzulov in o demonstracijah v Hrvatiski. »Piccolo« piše v jutranji izdaji,

da sta bila v Ljubljani aretirana dva »srbska propagatorja«, namreč dijaki Endlicher in še nekdo, katerega pa ne imenuje.

Obširno se komentira izvajanja »Reichpost«, ki hoče izkoristiti tragičen trenutek v svoje nesramne dobičarske namene. Omeniti moramo tudi, da se je italijansko prebivalstvo — vsaj do ure, ko pišemo to poročilo — napram slovanskemu življu v Trstu obnašalo korektno, in da ni prišlo do nikakršnih protiklicev ali incidentov. Tržačani se za nocojšnji večer pripravljajo na čakanje vojne ladje »Viribus Unitis«, ki dospe po poročilih v naš pristan okoli desetih zvečer.

Podrobnosti o atentatorjih.

(Po avstrijskih in srbskih virih.)

Atentator, Nedeljko Čabrinović, je star 21 let in sin gostilničarja Čabrinovića v Sarajevu. Bil je že v mladosti skrajno malopriden. Ko je odrasel, je šel v Črno Goro, kjer se je učil v tiskarski obrti. Bil je strasten anarhist in obenem sindikalist in je bil zato tudi izključen iz socijalistične stranke. Odsel je potem v Srbijo, kjer je dobil službo v raznih belgrajskih tiskarnah. Pred enim mesecem se je vrnil v Sarajevo, kjer je dobil službo v »Zadrugi tiskarni«. Radi lenobe in malopridnega vedenja pa je bil pred kratkim iz imenovane tiskarne odpuščen. Od tega časa se je potikal po raznih gostilnah v mestu in v pijanosti baše ponovno izjavil, da že napravi svoje, ko pride prestolonaslednik v Sarajevo.

Gavrilo Princip je rodom iz Dalmacije in je absolutni štiri gimnazije v Bosni. Pozneje je šel opetovano v Srbijo in občeval s tankajšnjimi dijaškimi anarhističnimi krogi. Pred kratkim se je zopet vrnil v Bosno in se potikal okoli. Kje povsod, še ni dognano.

Srbski list »Balkan« piše o atentatorjih sledeče: Čabrinović, tipograf, je bil priznan anarhist in znan kot silno nemiren človek. Stanoval je še pred 20. dnevi v Belgradu, kamor je prišel po vojni in je bil uslužben v neki državni tiskarni. Pred svojim odhodom je izjavil, da gre v Trst, kjer bo dobil delo v neki novi tiskarni. Tudi Princip je stanoval še pred kratkim v Belgradu. Za časa vojne se je prijavil za prostovoljca, toda sprejet ni bil. Vseled tega je zapustil Belgrad. Princip je bil zelo molčeč in nervozen. Učil se je dobro. Občeval je z nekaterimi srednješolci, ki so tudi prišli iz Bosne in v zadnjem času tudi s Čabrinovićem. Nagibal se je socijalističnim idejam, dasiravno je pripadal prvotno k napredni mladini. Princip in Čabrinović, oba sta skupaj zrastle in bila odgojena v Sarajevu. Oba je vezala že od zgodnje mladosti najprišnejša prijateljska vez. Oba sta zapustila Srbijo, ker nista dobila tam kljub temu, da sta se izdajala za najboljša Srba, primerne sprejema in dobrohotnosti.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

ZOPET DEMONSTRACIJE.

Zagreb. »Hrvatska« je izdala plakate, s katerimi so se ljudje zopet pozivali da manifestirajo. Gruče so došle pred »Narodno kavarno« in so jo demolirali in vse na drobne kosce razbili. Gruče so razbijale okna srbskih voditeljev (vlastne stranke) do polnoči. Razbili so tudi zagrebškemu županu vse, kar so dosegli, zato, ker noče zavreči srbskega reda. Pri tem so vpili »preč s Srbijo in kraljem Petrom.«

VESTI O PREGANJANJU SRBOV SE POTRJUJEJO.

Budimpešta. »Pesti Hirlap« poroča, da je v Mostarju prava vstaja proti Srbom. 29. junija zvečer so opustošili vse srbske hiše. »Az Ujsag« poroča iz Doboja, da so Hrvati in mohamedanci napadli in poklali veliko Srbov. Srbi beže.

UNIČENJE SARAJEVA.

Sarajevo. Če se pelješ po mestu, škripljejo kolesa, ker vozijo po razbitih šipah, ki leže marsikje čevlji visoko. Voziš se mimo deset do 20 hiš, ki jih je nahujskana množica skoraj popolnoma demolirala. Dejansko stoji pri nekaterih hišah le še zidovi, drugo so vse razbili. Oprava opočenih skladišč leži na cestah. Kjer so znali za kakega Srba, kjer so videli kak srbski napis, so metali kamenje in polizkušali v prostor udreti. Okna in vrata so razbili, skozi razbita okna in vrata so pometali opravo in blago na cesto. V kavarni Evropa je bila razbita zadnja čašica. Najprej so raz-

bili 15 velikih steklenih šip, nato so vdrlili v kavarne, razbili marmornate plošče miz in opravo. Trgovca Mitričevića, ki so ga 29. m. m. zaprli, ker je streljal, so že izpustili. Streljal je namreč na množico iz strahu iz lovske puške, ko je vdrla množica proti njegovi trgovini. Ranjen ni bil nihče. Srbskega metropolitana je ranila lahna na levi roki razbita šipa. V njegovo pisarno je padel en kamen.

SRBSKI ČETAŠI PROTI ČAPLINI.

Mostar. Tu in v drugih krajih v Hercegovini se vrše spopadi med Srbi na eni ter Hrvati in mohamedanci drugi strani. Iz Čapline pa prihaja alarmantna vest, da se bližajo mestu srbski četaši. Vseled tega so odpotovali tjaaki močni vojaški oddelki.

PRINCIP — UBIT?

Sarajevo. Z vso trdovratnostjo se vzdržuje vest, da je Princip kmalu nato umrl, ko so ga težko ranjenega prepeljali v zapor. Glavo je imel sesekano od sablj. (Čudno je le, kako da se širijo potem poročila o zaslišanju in o izpovedovanju Principa.)

OBSEDNO STANJE V MOSTARU.

Dunaj. Vse srbske hiše so požgane. Potem je bilo proglašeno obsedno stanje.

SPLOŠNO ŽALOVANJE V GORICI.

Gorica. Včeraj je bilo v stolnici cerkveno zadušno opravilo, katero je držal nadškof Sedej. Cerkev je bila natlačeno polna. Notranjščina stolnice je bila zavita v črno in okrašena z avstrijskimi grbi. Mesto je zavito takorekoč v črno odejo. Skoraj z vsake hiše visi črna ali državna zastava. Raz okeni vise črne draperije in preproge. Vse žaluje. Niti ob smrti cesarice Elizabete ni bilo takega splošnega žalovanja.

TRUPLI PRESTOLONASLEDNIŠKE DVOJICE V TRSTU.

Trst. 1. julija. (Poročilo našega uredništva v Trstu.) Danes zvečer ob pol 8. uri je pripeljal avstrijski dreadnot »Viribus Unitis« trupli prestolonasledniške dvojice v Trst.

Vojno ladjo je spremljalo 6 križaric in 9 topničark.

Vojna ladja je ostala v pristanišču topničarke pa so prišle bližje obrežja. Ob obrežju je stala velikanska množica ljudstva. Namestnik je pozdravil spreved.

V mestu ni prišlo do nikakih incidentov.

PONESREČENA DEMONSTRACIJA.

Trst. 1. julija. (Izv.) Sarajevski in zagrebški zgledi so vplivali tudi na tukajšnje italijansko t. zv. patriotično mladino, ki je hotela malo podedemonstrirati proti Slovincem. Na trgu pred pošto se je zbralo kakih 50 teh-le mladeničev, ki so šli potem pred »Narodni dom« vpiti »Doli s Srbijo!« Pred veliko vojašnico je hotel eden teh mladeničev govoriti, ampak cela ta stvar se je celo policiji zdela preneumna in je fantiče poglala tam kamor spadajo, t. j. — domov spat. Tako je ta »demonstracija« popolnoma ponesrečila.

POSKUS PROTISRBSKIH DEMONSTRACIJ NA DUNAJU.

Dunaj. 1. julija. Danes so se tu ponovno poskušile protisrbske demonstracije. Gruča nezrelih študentov pripadnikov »Reichsposte« je prišla na Ring in je demonstrirala pred dvornim gradom. Policija je pa demonstrante razkropila. Pred srbskim konzulatom je bila policija pripravljena in je demonstrante tudi tam razkropila. Demonstranti so šli v stranske ulice, od tam pa domov.

AVSTRIJA IN SRBIJA.

Dunaj. 1. julija. »W. Allg. Ztg.« piše: Prekane glede atentata še niso končane. Dosedaj se ni odkrilo še dejstev, ki bi ustvarili potrebo, da bi se srbska vlada z zadevo pečala. Možnost, da bi avstrijska vlada smatrala za potrebno zaprositi srbsko vlado, da bi preiskala zadevo v svojem okolju in tako pripomogla k njenemu odkritju, pa ni izključena.

Vsa poročila pa, da bi se bili tozadevni koraki že storili, pa niso resnična.

SRBSKA VLADA PREISKUJE.

Dunaj. 1. julija. Srbska vlada je iz proste volje začela s preiskavo, da dožene, če je resnica, da bi imel sarajevski atentat svoje korenine v Belgradu.

TUJCI V SARAJEVU.

Sarajevo. 1. julija. Včeraj je prišlo sem več belgijskih in angleških znanstvenih društev ki so na poučnem potovanju po Bosni in Hercegovini. Člani teh društev z začudenjem opazujejo razbite in demolirane srbske

hiše in iste jako pridno fotografirajo. Istotako se nahaja tu mnogo inozemskih žurnalistov.

NAGLA SODBA V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Sarajevo. 1. julija. Potem ko je bilo tudi v Tuzli in Maglaju tako kakor v Sarajevu uničeno vse imetje Srbov in v Gabeli razdejana in oropana od mohamedancev in katolikov endotna cerkev, je še deželne vlade proglasil naglo sodbo za celo Bosno in Hercegovino, da bi preprečil razpoloženje, ki bi se utegnilo polastiti nedolžno preganjanega srbskega prebivalstva.

PRVE SOŽALNICE CESARJU.

Dunaj. 1. julija. Sožalje je prvi izrekel cesarju srbski poslanik Jovanović, drugi portugalski ekstraj Manuel in tretji egiptovski kedive.

ALBANIJA V ZADNJIH IZDIHII.

Drač. 1. julija. Prenek Bib Doda je vse skupaj pusil, postal čete domov in se podal v Lješ. Drač je izročil na milost in nemilost vstašem.

Dunaj. 1. julija. »W. allg. Ztg.« piše, da je položaj postal skrajno kritičen, ker se je Bib Doda umaknil. Min. predsednik Turkhan paša pride na Dunaj, toda z njegovimi plani ne bo nič.

VELIKANSKE ANTIDINASTIČNE DEMONSTRACIJE V SOFIJI.

Sofija. 1. julija. Ob priliki obletnice bolgarskega napada ob Bregalnici na srbske čete je prišlo do velikih antidinastičnih demonstracij. Opozicijski listi so izšli s črnim robom in pozivali prebivalstvo, da priredi demonstracije.

Zbralo se je več tisoč ljudi na ulicah in so hoteli iti pred sobranje. Dohodi do sobranja so bili vsi zaprti in zastraženi od policijskih kordonov. Množica je kordone predrla in prišla pred sobranje. Govorilo je več govornikov, ki so vsi označevali kralja Ferdinanda za povzročitelja nesrečne vojne s Srbijo, s katero vojno jih je kralj pripravil ob vse sadove zmag proti Turčiji.

Množica je nato udrla pred kraljevsko palačo, kjer je prišlo do antidinastičnih demonstracij.

Naposled se je četam le z največjo težavo posrečilo pregnati množico, ki je že na več mestih predrla kordon. Mnogo oseb je bilo ranjenih, mnogo aretiranih.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem se priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Od 4 K 90 v naprej hišne halje, vse velikosti in barve. Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Mestni trg 5—6.

Plašče (Arbeitsmänteln) v vseh barvah, priporoča gg. zdravnikom, lekarnikom, magistrim, zobozdravnikom, brivcem, spekerijskim in tiskarskim pomočnikom po nizki ceni konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. 607—10

Proda se enonadstropna vila z vrtno in sadnim drevjem na najlepšem prostoru v bližini Ljubljane za vsako trgovino pripravna za 25.500 kron. Poizve se v »Anončni ekspediciji«, Ljubljana. 617-3

Zgubil se je lovski pes, z znamko »Ježica«, najditelj naj ga odda Marije Terezije cesta 6, Kovčič.

Takoj se odda v Kolizeju vrata št. 63 meblovana mesečna soba s hrano.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne

BLUZE

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljava v

otroških oblekah

in rojstni opravi

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.

F. Batjel

Gorica, Stolna ulica šte. 2-4.

Prodaja na obroke Ceniki franko.

FRAN MALIS,

diplomiran krojač.

Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst.

Podružnica: Nabrežina 99.

Jestvine, kolonijalno blago

FR. MILLONIG - TRST

Piazza Caserma 5., blizu Narodnega doma

Razpošiljanje po pošti.

Nogavice in druge pletenine, dalje ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v

specijalni trgovini A. & E. Skaberné

Mestni trg šte. 10.

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Važno za „Sokole“!

Ravno kar sem dobil jako lične Sokolske spominske znake. Cena 60 vin.

Ker sem edini pooblaščen od »Slovenske Sokolske Zveze«, sem prepričan, da bodejo brati »Sokoli« segali po istih, osobito pa še, ko je polovico čistega dobička v prid »Slovenski Sokolski Zvezi«. Pri naročilu več komadov dam primeren popust. Se priporoča

MILKO KRAPES, urar in trgovec,

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

11:50 = Velika zaloga = 11:50

najfinejših, trpežnih in nogi najbolj priležnih

čevljev

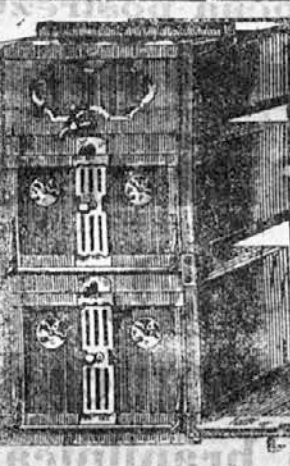
za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Ljubljana,

Jurčičev trg šte. 8.

Gg. učiteljem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta.

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!

Izgotovljene štedilnike

solidno domače delo, prodaja po jako nizkih cenah

Rudolf Geyer, ključar, mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtno, — stopniščne in balkonske ograje, rastlinjake, t. d., ter vsa popravila. ::

Dobro in poceni KAVO priporoča

M. SPREITZER, skladišče

Vojaška ulica št. 2, na Taborju v lastni hiši

Telefon št. 245.

v Ljubljani.

Telefon št. 245.

Velika zaloga kave v Ljubljani in v Trstu.

Surova kava:

St. 1. Santos	K 2—	St. 13. Salvador zeleni	K 3—
2. Rio naravna	2-16	14. zelo fina	3-10
3. zelena	2-20	15. najfinejša	3-20
4. naravna	2-30	16. Guatemala	3—
5. Minas	2-40	17.	3-10
6. Santos Superior	2-60	18. Portorika fina	3-20
7. Primes	2-70	19.	3-30
8. Perla naravna	3—	20. najfin. Piraldi	3-60
9. zelen	3-10	21. Ceylon	3-30
10. Lave	2-80	22. Ceylon, zelo fina	3-50
11. Prima naravna	3—	23. Ceylon najfin	3-80
12. Salvador naravna	3-20	24. Cuba, zelo močna	3-60

Pražena kava:

St. 1.	K 2-64	St. 3.	K 3—	St. 5.	K 3-40	St. 7.	K 3-80
2.	2-80	4.	3-20	6.	3-60		

Naročil po pošti od 4½ kg naprej, ter po železnici v vrečah od 25 kg do 60 kg franko Vaša postaja.

Zamotenje se ne računa.

Sladin! največji dobrotnik!

KRI! dosežejo, dobe tisti, ki namesto kave, čaja, kakava, sladne kave, somatose, sanalogen, redilne soli — zajutkujejo, ju MOČ! znajo »Sladin«, to je dr. pl. Trnkóczyja sladin čaj. Prihrani se ¾ mleka in polovica sladkorja. Prihrani ZDRAVJE! se 50% pri denarju v gospodinjstvu. Priporoča se posebno vsakemu bolniku, reconvalescentom, nervoznim, malokrvnim itd. Priporoča se dojenčkom in otrokom namesto dragih otroških mok, sploh namesto redilnih sredstev za otroke. Hranitba s sladnim čajem znamke Sladin zmanjša umiranje otrok in je polovico cenejša kakor z vsakim drugim redilnim sredstvom za otroke. To resnično vest izpričujejo poverjena zahvalna pisma. Zavitki po ¼ kg stanejo 60 v, zahteva naj se v vseh lekarnah tudi pri trgovcu. Sladni čaj se ne sme zamenjati z manj vredno sladno kavo. — Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža. Žena posetnika te lekarne je izgojila s Sladinom svojih 8 zdravih otrok. Na stotine mater so ji hvaležne, ker slede tem zgledom; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstraße 25; III., Ra-detzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstraße 109; v Gradcu: Sackstraße 4. Trst: drogist I. Camauli, St. Giov. di Guardiella 703; Gorica: Mazzoli E., trgovec; Celje: Hočevar, trgovec; Celovec: Häuser, lekarnar; M-ribor: König, lekarnar.

Za nakup oljnatih in suhih barv, lakov, firne-
žev in vse v to stroko spadajočih predmetov
se priporoča tvornica barv

== Premerl & Jančar ==

Dunajska cesta št. 20. **Ljubljana** Kolodvorska ulica št. 18.

Pristne emajlne barve, karbolineje, mavce itd.
Na drobno in debelo.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster

Gospodska ulica št. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po
meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Spre-
jema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerno. — Izdeluje
vsakovrstne svetovno znane gumbe iz sylve in blaga, trpežne tudi za
eksport po morju. 229

NOVO!

NOVO!

Zaloga pohištva „Javor“

Ljubljana, Rimska cesta št. 16

priporoča slav. občinstvu svoje izdelke ter izvršitev vseh mi-
zarskih del kakor opravo hotelov, prodajalen, izložb,
vsa stavbna dela l. t. d.

Domače podjetje z mehaničnimi delavnicami.

Najnižje cene. Točna postrežba.

Mestna hranilnica ljubljska,

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem

leta 1913 K 700.000.000.—

Vlog „ 43.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna
in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Trst!

Lepe sobe z 2 posteljama od K 4— na-
prej, dunajska kuhinja, kosilo 70 vinarjev, 3
minute oddaljen od kolodvora

Hotel Abbazia, Trst.

V posebno sobo se sprejmeta
za bodoče šolsko leto

1 do 2 dijaka

oziroma

2 gospodični

v popolno oskrbo.

Naslov v „Anončni ekspedi-
ciji“ Jos. Hočevar, Šelenburgova
ulica 6 v Ljubljani.

Posestvo

z lepim poslopjem, 20 minut od in-
dustrijskega kraja Borovlje, 13 orolov
zemlje, vsa krma na polju, 8 glav go-
veje živine, ki dajejo vsaki dan za
4 do 5 kron mleka, 2 stroja, gnoj,
drva, z vsemi poljskimi pridelki za
K 14.000.— takoj za prevzeti. De-
narja je treba polovico. Ponudbe na
„Anončno ekspedicijo“ J. Hočevar,
Ljubljana.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA 57. 14. NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLACNO

„Singer“

šivalni
strojsone-
prekosljivi
v trajnosti
in vsestran-
sko upo-
rabo.

„Singer“

šivalne
stroje do-
bite samo v
naših pro-
dajalnah z
„S“ izve-
skom.

Singer Ko.

delniška družba šival-
nih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Novomesto, Glavni trg št. 45.
- Kranj, Glavni trg št. 119.
- Kočevje, Glavni trg št. 79. -

Zaradi pozne sezije.

Prodajam vse v moji zalogi nahajajoče se
damske slavnike kakor tudi različen nakit po
globoko znižanih cenah.

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

Velečenjeno občinstvo opozarjamo na

= ZBIRKO PESMI =

ki so izšle v „Učiteljski tiskarni“.

To je lepa ENGELBERT GANGLOVA knjiga

„Moje obzorje“

ki se dobijo po vseh knjigarnah,
kakor tudi v „Učiteljski tiskarni“.

Cena lično vezani knjigi je 3 K.
Po pošti 20 v več.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
— trdke R. MIKLAUC —

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Foseben oddelek v prvem nadstropju. :

Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Radi minule
== sezone ==
prodaja

letno obleko
za dame in gospode
po okasijski ceni.

Aglesko skladišče oblek

O. Bernatovič,

Mestni trg 5-6.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin.
Vsled najmodernejšje uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-
krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mla-
dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.